

בית מדרש גבוה ללכהנים

ללימוד הלכות עבודת ביהמ"ק שיבנה בב"א

גליזן תקופתי היז"ל ע"י 'בית מדרש גבוה לכהנים' לחיזוק לימוד הלכות עבודת ביהמ"ק / גליזן 37 / חודש תמוז

המחזיר שכינתו לציון

צדקינו, וזהו שאנו מתפללין המחזיר שכינתו לציון, והיינו בתוכינו ממש בבנין בית קדשינו כמ"ש. ע"כ.

ונציין נמי שבשו"ת בנין ציון (ח"א סי' ג') מביא בעל הער"ל שאלה ששאל אותו בנו וז"ל: ראיתי שהביא אאמ"ו נ"י הרמב"ם שכתב שקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבוא, שקדושת ירושלם והמקדש מפני השכינה ושכינה לא בטלה, וקשה לענ"ד שהרי אמרינן (ס"פ קמא דיומא) דמקדש שני הי' חסר הי' דברים וקחשיב בתוכם שכינה הרי דהשראת שכינה לא הי' בבית שני. ע"כ.

והגאון בעל ערוך לנר זצ"ל תירץ לו על כך בענין נפלא ונביא דבריו בשלמותם: הנה מה שכתב הרמב"ם שכינה לא בטלה נראה שיצא לו כן ממה דאיתא במדרש תנחומא אמר ר' שמואל בר נחמני עד שלא חרב ביהמ"ק היתה השכינה נתונה בהיכל שנאמר הי' בהיכל קדשו, משחרב ביהמ"ק הי' בשמים כסאו סלק שכינתו בשמים, א"ר אלעזר בן פדת בין חרב בין לא חרב אינו זז ממקומו שנאמר והי' עיני ולבי שם כל הימים וכן הוא אומר ויענני מהר קדשו שאפילו הר הרי הוא בקדושתו, אמר ר' אחא לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי של ביהמ"ק שנאמר הנה זה עומד אחר כותלנו עכ"ל, וכן איתא עוד במדרש תנחומא כי עתה תצאי מקרי' ושכנתי בשדה אף על פי שחרב בהמ"ק לא זזה השכינה משם ושכנתי כתיב, ואין שדה אלא ציון שנאמר ציון שדה תחרש עכ"ל הרי מכל אילו יוצא שלא זזה שכינה ממקדש אפילו לאחר חרבנו וכמ"ש

לתגובות הערות והארות בכל נושאי הגליזן ולקבלת הגליזן במייל ניתן לפנות לטל' 0504166339 או במייל K0504166339@gmail.com לשותפות ותרומות ניתן לתרום במכשירי כדורים עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' ביתר

הרמב"ם, אכן לא בלבד שקשה על זה המשך בעמ' הבא ←

הנה בעיקר הענין אי השכינה נמצאת במקום המקדש בזמן הזה, לכאורה מצינו בזה סתירות, שבברכות סב: איתא "כל הרוקק בהר הבית בזמן הזה כאלו רוקק בבת עינו שנאמר והיו עיני ולבי שם כל הימים" ע"ש, ומשמע להדיא דהשכינה גם בהר הבית ואפילו בזמן זה, אך לעיל (שם סא:) בהא דלא יקל ראשו נגד שער המזרח שהוא מכוון כנגד קדשי קדשים מבואר בגמרא "לא אמרו אלא מן הצופים ולפנים וברואה וכשאינן גדר ובזמן שהשכינה שורה", והיינו לאפוקי בזמן הזה וכמבואר ברמב"ם בפ"ז דבית הבחירה (ה"ח) ע"ש.

וכן במדרש בפתיחתא דאיכה רבתי (סימן כד) "בשעה שביקש הקדוש ברוך הוא להחריב את בית המקדש אמר כל זמן שאני שוכן בתוכו אין עכו"ם נוגעין בו, אסלק שכינתי ממנה ואעלה למכוני הראשון הדא הוא דכתיב אלך ואשובה אל מקומי" ע"ש.

ובספר מועדים וזמנים להגאון ר' משה שטרנבוך שליט"א (חלק ד - ה סי' שמט) כתב דביאור הדברים נראה, שהשכינה נשאר באותו מקום ממש אבל עלתה שם למעלה, וקדושה מיוחדת שם ממש גם היום שהשכינה למעלה מראשו, ולכן הרקיקה אסורה שמבזה בכך האי מקום דקדוש, ומ"מ לא אסרו בשער המזרח שאין השכינה למטה כמ"ש, וכן מצינו להדיא במ"ר (בשמות פ"ב) "א"ר שמואל ב"נ, עד שלא חרב בית המקדש היתה השכינה שוהה בתוכו שנאמר הי' בהיכל קדשו, ומשחרב בית המקדש נסתלקה השכינה לשמים שנאמר הי' בשמים הכין כסאו" ע"ש, והיינו שהשכינה למעלה מכוונת למקדש למטה כמ"ש.

וכן מסתברא שהיום בעו"ה שכינתא בגלותא, ובשעה שעכו"ם שורצים במקום הזה, ודאי אין השכינה למטה רק עלתה למעלה, עד שתחזור במהרה בימינו בקרוב עם בנין בית קדשינו ותפארתנו בביאת משיח

מגמרא דיומא דאמרינן שחסרה שכינה בבית שני, אלא שיש לכאורה גם סתירה לזה מתפלת ש"ע שאנו מתפללים ומברכים בכל יום ג"פ המחזיר שכינתו לציון ואם לא זה שכינה היאך שייך שתחזור. אמנם אף שהדברים האלה עומדים ברומו של עולם, עם כל זה גם לבארם ע"פ פשוטם רמזו לנו רז"ל במה דאמרינן בסנהדרין (דף ל"ט) א"ל כופר לר"ג אמריתו כל בי עשרה שכינתא שריא כמה שכינתא איכא, קריא לשמעיי מחא ביי באפתקא א"ל אמאי עייל שמשא בביתא א"ל שמשא אכולי עלמא ניחא, א"ל ומה שמשא דחד מן אלף אלפי רבוא שמי דקמי קב"ה ניחא לכולי עלמא, שכינתא דקב"ה עאיכו עכ"ל.

וביאור המשל נלענ"ד, ששני ענינים נאמר על השמש, בדרך זר נאמר שהשמש בא אל הבית או החדר וכן בלשון חז"ל (סוכה דף כ"ז) הגיע חמה לסוכה והלא החמה נרחקה כמה אלפי רבבות מילין מהארץ, הרי שבשמוש הלשון מכנים האור הבא מן השמש בשם השמש, וכן מה שנאמר שהשמש או האור בא אל הבית וכי בא כמי שנעתק ממקום אל מקום והלא כבר זרח בכל מקום וגם על הבית, אכן מפני שהבית בהסגרו מנע אורו מלהגיע לשם, נאמר כשנפתח פתח או החלון שבא לשם השמש, אף שאין זה אלא הסרת המניעה, ומאחד מאלפי רבבות שמי הקדוש ברוך הוא נשא משל שכן הענין בשנאמר שכינה שורה במקום, לא שנאמר בזה ששכינה הנקרא כבוד ה' בעצמו שורה במקום כמו שנאמר וישכון כבוד ה' על הר סיני או וכבוד ה' מלא את המשכן, אלא שאור הקדושה הנאצל והנזרח מכבוד ה' אשר מקומו נעלם גם ממשרתי מעלה כמו שנאמר משרתי שואלים זה לזה אי מקום כבודו, הוא אשר זורח על המקום ההוא, כמו שנאמר שהשמש בא והכוונה על אור השמש וגם על האור הקדושה בעצמו לא יאמר שבא אל מקום כמו שנאמר על דבר או אדם שהגיע ממקום אל מקום, שהרי נאמר מלא כל הארץ כבודו, ומה שנאמר שבא הכוונה שאנחנו מסירים מעצמנו המניעה שמנעה הקדושה לזרוח עלינו וכמו שאמרנו באור השמש.

ועל ככה נאמר שהשכינה שורה בעשרה, שבכל מקום שנתקבעה שם עדה קדושה לעבודת ה' ומסירים מהם ענין העולם הזה העבור המונע אור הקדושה, שם שורה השכינה, שיש מקום נפתח לאור הקדושה על מצפוני הלבבות ולהאיר נשמתם וכמו שירבה ויתמעט אור הבית לפי מספר הפתחים והחלונות אשר יפתחו אם מעט או הרבה ואם גדולים או קטנים, כן הענין בהשפעת קדושת אור השכינה דכל בי עשרה שכינה שורה וברוב עם הדרת מלך, וכמו שירבה אור השמש על הארץ אם זורח מול נגדו משאם יזרח ממרחק בשפוע, אשר על כן יגדל האור בצהרים מבבקר ובערב, כמו כן באור השכינה שמי שמקיים בעצמו שויתי ה' לנגדי תמיד מקבל שפע קדושה יותר מזולתו שאינו מחשיב ה' תמיד נגדו. וע"פ אשר ביארנו נאמר שם שכינה על ב' בחינות, על כבוד ה' מקור הקדושה ועל אור הנאצל השפעת הקדושה. וזה החילוק שבין בית ראשון לבית שני, שבמשכן וכן בבית ראשון שכן כבוד ה' בעצמו כדכתיב וכבוד ה' מלא את המשכן ובמקדש כי מלא כבוד ה' את בית ה', ועל ענין זה אחז"ל על פסוק בין שדי ילין, שצמצם שכינתו בין שני בדי ארון וכן אמרינן סנהדרין (דף ז') מעיקרא כתיב ונועדתי לך וכו' ולבסוף השמים כסאי איזה בית וכו' ע"ש ועל זה אמרינן ר"ה (דף ל"א) עשר מסעות נסעה שכינה מקראי, שבהפסוקים שהביא לזה נכתב שם כבוד ה' שהוא מקור הקדושה כדכתיב ועל כבוד ה' מעל תוך העיר עד שעלה וישב במקומו כדכתיב אלכה ואשובה אל מקומי שהוא מקום הנעלם גם ממשרתי ולא שבה בבית שני, כי שם לא נאמר בשום מקום שחנה כבוד ה' אשר על כן אמרו חסרה שכינה בבית שני. אבל שם שרתה שכינה בענין השני, שממקומו השפיע אור הקדושה על הבית וזה לא נפסק גם בחרבנו ולא יפסוק לעולם כדילפינן מוהי עיני ולבי שם כל הימים וגדלה השפעת אור הקדושה שם מכל מקום, כי מקום המקדש הוא מול שער השמים אשר לא יסגר ושם זורח אור הקדושה תמיד נגדו ביתר שאת וביתר עז, ולכן יפה כתב הרמב"ם ששכינה אינה בטלה, שאור הקדושה אשר קדש הבית לא נבטל ולא יבטל, שעל זה נאמר מעולם לא זזה שכינה מכותל מערבי שהוא אור הקדושה הנעלם, אבל כבוד ה' מקור הקדושה הוא הנגלה כדכתיב ולא יכול משה וגו' וכן נאמר בבית אשר בנה שלמה ולא יכלו הכהנים וגו' וגם בעת הנסיעה כתיב והחצר מלאה את נגה כבוד ה', וזה גילוי השכינה אשר עליו ניבא ישע"י שיחזור אלינו לעת הגאולה ב"ב ונגלה כבוד ה' וגו', ועל זה אנו מתפללים ותחזינה עיננו בשובך לציון, ומברכים המחזיר שכינתו לציון שהיא השכינה בבחינה הראשונה מקור הקדושה. עכ"ד.

ובשו"ת ציין אליעזר (חלק י סימן א) ציין שבספר מגן ושמך מדי דברו על ביקורו במקום קדוש זה אמר: בבואי שם התעוררתי בבכיה נוראה וכו' והאמנתי לשמועתי ששמעתי כי המקום הזה מקדש לב האדם ומעורר בו יראה גדולה והתלהבות עצומה, ואומר בעניי טעם שלא זזה שכינה מכותל מערבי יותר משאר מקומות, אפשר כי ישראל היו הופכים פניהם למזרח ומשתחוים קדמה וכו' והיתה קדושה מסתרת פניה מהם כדכתיב ואנכי הסתר אסתיר פני וכתוב השיב אחר ימינו וע"כ היתה הקדושה הולכת למערב ושם נקרא אחר כמש"ה אחר וקדם צרתני, והיינו דמפקי לה רז"ל שלא זזה שכינה מכותל מערבי מקרא דהנה זה עומד אחר כתלנו, דמדכתיב אחר כתלנו יורה על שהיא בכותל מערבי הנקרא אחר, וע"כ הע"ז נאמר בה לא יהי לך אלקים אחרים על פני, כי ע"י הע"ז השכינה היא סרה מפני האדם ושב מאחוריו כדכתיב ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך, וע"כ יחד האיש בראותו איך אהבתו ית' עמנו דבקה שגם בחטאנו לא עזבנו ה' ואכתי חביבותיה גבן והוא שומר אותנו משגיח מן החלונות ע"כ עיין שם. יזכנו ה' לראות מהרה בתפארת עוזו וישיב שכינתו לציון במהרה ותחזינה עיננו בסדר העבודה בב"א.

רשת הכוללים - בית מדרש גבוה לכהנים' ביתר

כולל ערב - בין הזמנים

כולל ערב

זכרון יוסף מתתיהו'

כולל יום שישי

סיכום דיני חביבה מצוה בשעתה' במקדש ובקרבת

א. עדיף לקיים מצוה בשעתה מאשר לדחותה כדי לקיימה בהידור.

כן למדים מודאיתא: "אמר רבי יהודה: חביבה מצוה בשעתה, שמייד הוא מביא (דל שבדלים - ראה: "קרבן עולה ויורד") עשירית האיפה, ואין ממתנינים לו עד שיעשיר ויביא כשבה או שעירה". "וכן אמר רבי אלעזר: היה חייב קרבן עולה ויורד, אין אומרים לו: לך לזה או לך עשה מלאכה והבא קרבן עשיר, אלא מוטב שיביא קרבן עני עכשיו ואל יביא קרבן עשיר לאחר זמן". (תו"כ ויקרא דבורא דחובה, ובמג"א סי' כה למד ממה שאמרו חביבה מצוה בשעתה, שהוא הדין בכל מקום שאמרו שאין משהים את המצוה - "שהיי מצוה לא משהיגן - אין משהים אותה אף כדי לעשותה יותר מן המובחר, וכשהתפילין מזומנים א"צ להמתין להציצית).

ב. עדיף לקיים מצוה בשעתה תוך כדי דחיית איסור מאשר לדחותה כדי לקיימה ללא דחיית איסור.

כן למדים מודאיתא: "תניא אמר רבי שמעון: בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה, שהרי הקטר חלבים ואברים ופדרים, כשרים כל הלילה ואין ממתנינים להם עד שתחשך" (פסחים סח, ב). כלומר: למרות שניתן להקטירם במשך כל הלילה, מכל מקום אין ממתנינים עד שתחשך אלא מחללים עליהם את השבת (רש"י שם ד"ה כשירין, ועיי' אור שמוח קרבן פסח פ"א ה"ב שעיקר הראיה היא מחלבים, שמאברים אין ראיה די"ל שלא המתינו לפי שאברים קודמים לנסכים ולא היו אומרים שירה אלא בשעת נסכים וביום ואם ימתינו תדחה מצות שירה. עוד יש לציין למש"כ בשו"ת אבני נזר או"ח סי' כג שחייב גמור הוא להקטיר אברי עולה תמיד ביום). וכן שנינו: "רבי שמעון אומר: הקטר חלבים כשרים למוצאי שבת, אמרה תורה ידחו את השבת בזמן ואל יקרבו למוצאי שבת בלא זמנו".

רשימת השיעורים והחיבורים שיצאו בס"ד ע"י בית מדרשנו מיום הקמתו

רשימת השיעורים

[כשיש סימון של כוכבית * זה מורה שיש יותר משיעור אחד]

מרא דאתרא הרב חיים וויס

ראש הישיבה הרב חיים אקרמן *

הרב שאול פלנר

הרב מרדכי עמנואל

הרב אהרן הכהן קאהן *

ראש הישיבה הרב שמעון שרייבר

הרב טוביה בן דוד *

הרב אמיתי בן דוד מחב"ס שיחת חולין *

הרב אברהם קורדובה *

הרב אברהם קפש *

הרב משה כהניאן *

הרב יעקב רוזנבך *

הרב פנחס זלצמן

הרב שלמה יהושע כהן

הרב משה בצלאל עזרא מחב"ס קדשי השם

הרב אברהם שטיגליץ

הרב משה דוד אדלר

הרב דוד יצחק מנדלבוים

ראש הכולל *

את השיעורים ניתן להוריד מעמודות קול הלשון << בתקיימת 'בית מדרש גבוה לכהנים'.
וכן ניתן להאזין במספר הטלפון 03-6171111 להקיש *7 ואז קוד 966339.

>>><<<

רשימת החיבורים

גליגות חודשיים 'בית מדרש גבוה לכהנים' מגליון א-ל

מראי מקומות על ספר עבודת הקרבנות לחתנו של הח"ח זיע"א

מראי מקומות על הקדמת התפא"י 'חומר בקודש' לקדשים

מראי מקומות על רמב"ם 'כלי המקדש' חדש

מראי מקומות על רמב"ם 'איסורי מזבח'

מראי מקומות על רמב"ם 'ביאת מקדש'

מראי מקומות עמ"ס תמיד

מראי מקומות עמ"ס מדות

מראי מקומות עמ"ס קינים

סיכום דיני גגין ועליות לא נתקדשו'.

סיכום סוגיית הכל בכתב מיד וכו' חדש

את החיבורים ניתן לקבל חינם [למטרת לימוד] במייל המערכת k0504166339@gmail.com

לשותפות קבע ולתרומות ולנטילת חלק בלימוד הנשגב הנחשב כהקרבת קרבנות: באשראי דרך מכשירי נדרים עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' << דרך הטלפון במס' 037630585 שלוחה 3763 >> או להעביר בטל 0504166339

ג. עיי קרן אורה (מנחות סג): שכי שאף בישול בשר חטאת צבור מותר בשבת משום חביבה מצוה בשעתה, וצ"ע מפסחים עא א שעירי הרגלים נאכלים חי וברש"י שם. ועיי משנה מנחות צט ב הבבלים אוכלים חי.

ד. דעת התרומה ד' (סי' לה): שלא אמרו אין משהים את המצוה כדי לעשותה יותר מן המובחר אלא במקום שיש לחשוש שתפסד המצוה לגמרי על ידי שישוה אותה, אבל במקום שאין לחשוש שתפסד המצוה יש להשהותה, כדי לעשותה יותר מן המובחר.

וכתב בשו"ת עבודת הגרשוני (סימן יב) וז"ל: ואין להקשות על סברת בעל ת"ה מההיא דאית' בת"כ בפסוק אם לא תשיג ידו גו' ר' יהודה אומר חביבה מצוה בשעתה שמייד הוא מביא עשירית האיפה ואין ממתניני לו עד שיעשיר ויביא כשבה או שעירה ר"א אומר חמ"ב שמייד בערכין מביא סלע ואין ממתניני לו עד שיעשיר ויביא ב' סלעים ר"ש אומר חביבה מצוה בשעתה שהקטר חלבים כשרים כל הלילה ודוחין את השבת בשעתן ואין ממתניני להן שיקרבו עד מוצאי שבת עכ"ל הרי קמן שאין ממתניני ומאחרין מצוה כדי לעשותה יותר כתקונה ובהדור כי זה ודאי אינו קשיא כלל, כי אליבא דר"י ור"א יש לחלוק הא דאין ממתניני עד שיעשיר משום דעשירות לא שכיח כדאמריי' חברך כו' התעשר אל תאשר לכן לא חפצי התורה להמתין משא"כ במלתא דשכיח יש לנו להמתין כדי לקיים המצוה יותר כתיקונה ובהדור. ומן הראוי שמביא ר"ש ג"כ ל"ק מידי משום דגבי הקטר חלבים אם ימתין עד מ"ש אין המצוה מצד עצמה יותר משובח כי מה לי הקטרה ביום או בלילה אף על פי שיש קצת נראה כחילול שבת כשמקטיר ביום השבת משא"כ במוצאי שבת מ"מ המצוה אינה משוּבַּחַת בלילה יותר מן היום משא"כ בנדון של הת"ה וק"ל.

ה. בחדושי הגר"י (מנחות דף עב). כתב דעיין ברמב"ם שכתב בהלכות מעה"ק (פ"ד הל"ג) דחביבה מצוה בשעתה הוא גם על חובות שאין קבוע להם זמן אלא שכל שמקריבין היום איכא בהו נמי חביבה מצוה בשעתה להקריב אימוריהן.

בלי כהנים מוכנים אין לנו תועלת בבנין המקדש (מכתבי הח"ו)

כולנו מצילים

את היכולל של בית המקדש מסגירה!

שלא יבועל התמיד...

זכינו לכונן ולייסד את הכולל ערב 'בית מדרש גבוה לכהנים' לפני כשלוש שנים בזכותם של מאות מתושבי עירנו שהתגייסו ליטול חלק והעמדת מקום תורה חשוב זה, להכין את הכהנים לעבודתם במהרה, ע"י השתתפות בהו"ק של 10 נח בלבד... ובזכותם זוכים אנו שלא יבוטל קרבן התמיד שהרי העוסקים בלימוד זה [וכן השותפים והמחזיקים] כאילו מקריבין תמיד!!

בעת שמרבית מההו"ק הולכים לפקוע חייבים אנו שוב לגייס עוד כ 150 הו"ק של 10 נח לחודש [לפחות למשך שנה] בכדי שלא יבוטל התמיד!! ובודאי שכל התומכים והמסייעים להעמדתו וקיומו של היכולל של בית המקדש יטלו חלק ושותפות בלימוד נשגב זה.. ובזכויות הכבירות....

דרכי התרומה: הדרך הפשוטה והקלה - הקמת הו"ק ע"ס 10 נח דרך מכשירי נדרים עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' ביתר. ² התקשרו למס' 0504166339 והעבירו את תרומתכם.

